

Gyergyák Ferenc¹

Aktuspótlás az önkormányzati rendeletalkotásban

Előzmények

1990-től, a helyi önkormányzati rendszer létrejöttével egyidejűleg a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény és az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (régibb Abtv.) rendelkezései alapján az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozott a helyi önkormányzati rendeletekkel kapcsolatos alkotmányossági és törvényességi bírósági kontroll eljárás.

A helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettségének pótlása (aktuspótlás) 2012. január 1-jétől élő új jogintézmény a helyi önkormányzatok ez irányú törvényesítésének kiküszöbölésére, a törvényes állapot helyreállítására.

1990–2011 között az önkormányzati rendelet törvényellenessége, illetve a rendeletalkotási kötelezettség elmulasztása miatti törvényellenes helyzet rendezésére a fővárosi, megyei közigazgatási hivatal (közigazgatási hivatal) vezetője közvetlenül fordulhatott az Alkotmánybírósághoz. A rendeletalkotási kötelezettség elmulasztásának megállapításakor az Alkotmánybíróság határidő tűzésével elrendelte a rendeletalkotási kötelezettség teljesítését az érintett helyi önkormányzat számára. E határidő eredménytelen eltelte esetén más szerv az önkormányzat nevében nem alkothatta meg a rendeletet, és a törvényellenes helyzet fennmaradt. A helyzet megoldására az Országgyűlés 2012. január 1-jével lehetővé tette,² hogy garanciális szabályok mellett más szerv, a fővárosi, megyei kormányhivatal (kormányhivatal) vezetője bírósági felhatalmazás alapján megalkothassa az önkormányzat nevében a hiányzó önkormányzati rendeletet.

Itt megjegyzendő, hogy Magyarország Alaptörvényének (2011. április 25.) (Alaptörvény) az aktuspótlásra vonatkozó rendelkezéseit megelőzően már volt jogalkotási kísérlet az aktuspótlás lehetőségének megteremtésére. 2011. december 31-éig az Alkotmánybíróság jogköre volt, hogy a közigazgatási hivatal indítványára határozatában megállapítsa a törvényellenességet az önkormányzati

¹ Mesteroktató, Nemzeti Közszolgálati Egyetem Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar Közszerkezési és Infotechnológiai Tanszék. Kapcsolat: gyergyak.ferenc@uni-nke.hu.

² Alaptörvény 32. cikk (5) bekezdés, 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól (Mötv.) 138. §.

rendeletalkotás elmulasztása miatt, és kötelezze a helyi önkormányzatot a meg nem alkotott önkormányzati rendelet megalkotására. Azonban nem volt eszköze az alkotmánybírószági határozatban foglaltak végrehajtásának kikényszerítésére arra az esetre, ha a határozatban tűzött határidőig – és azt követően sem – került sor a helyi önkormányzat részéről a rendeletalkotásra, és arra, hogy az aktuspótlásra egyéb módon sor kerülhessen. Ezért az Országgyűlés a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról szóló 1999. évi LXXV. törvény 62. § (3) bekezdésében foglalt, a prostitúció folytatására vonatkozó helyi szabályok megalkotásával és a türelmi zóna kijelölésével kapcsolatos önkormányzati rendeletalkotási kötelezettség elmulasztása esetére törvénymódosítással felhatalmazta a belügyminisztert, hogy a mulasztó önkormányzat helyett 5 év időtartamra miniszteri rendelettel jelölje ki az érintett területen a türelmi zónát. A köztársasági elnök a törvénymódosítást nem írta alá, hanem alkotmányossági aggályok miatt előzetes normakontrollra megküldte az Alkotmánybíróságnak, mivel az államfő álláspontja szerint a türelmi zónák kijelölése olyan önkormányzati ügy, amelyben a belügyminiszter döntése az önkormányzatot érintő hatáskör ténylegesen elvonásához vezethet. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a belügyminiszter zónakijelölési joga korlátozhatta volna az önkormányzatok autonómiáját, és a 2/2001. (I. 17.) AB határozatában megállapította, hogy a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról szóló 1999. évi LXXV. törvény módosításáról szóló, az Országgyűlés 2000. szeptember 5. napján elfogadott törvény 1. §-a alkotmányellenes. Az AB határozat indokolása szerint miniszteri rendelet nem vállalhat részt a helyi közügyek (önkormányzati feladatok) szabályozásából, a „jelen ügyben alkalmazott szabályozási megoldás és módszer azonban – amely a jogalkotási hatáskört formailag meghagyja ugyan az önkormányzatoknál, de azt tartalmilag bizonyos esetekben mégis elvonja – alkalmas a helyi önkormányzati rendeletalkotásban testet öltő autonómia lényeges tartalmának korlátozására”.

Az Alaptörvény 2012. január 1-jén történt hatálybalépésével bíróság dönt az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről, valamint a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapításáról. Az Alaptörvény a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) és a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) rendelkezései alapján az önkormányzati rendeletek feletti törvényességi normakontroll tekintetében a Kúriát – konkrétan a Kúrián 2012. január 1-jével létrejövő Önkormányzati Tanácsot – ruházta fel hatáskörrel. A régi Abtv.-t 2012. január 1-jével felváltó, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.)

alapján az Alkotmánybíróság hatáskörében a partikuláris jogalkotás alaptörvényellenességének vizsgálata maradt, a törvényességi vizsgálat és a törvényen alapuló önkormányzati rendeletalkotási kötelezettség miatti eljárás a Bszi. alapján a Kúria Önkormányzati Tanácsa hatáskörébe került. A Bszi.-nek a Kúria Önkormányzati Tanácsa eljárására vonatkozó szabályai 2018. január 1-jével a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) rendelkezései közé kerültek át.

A helyi önkormányzatok törvényességi felügyelete körében az Mötv. 137–138. §-ai, továbbá a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletének részletes szabályairól szóló 119/2012. (VI. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm.r.) 13–14. §§-ai szabályozzák – a Bszi., illetve a Kp. rendelkezései mellett – a helyi önkormányzat törvényen alapuló rendeletalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapítására irányuló bírósági normakontroll-eljárás szabályait.

A helyi önkormányzati jogalkotási kötelezettség elmulasztása miatti kúriai eljárások tapasztalatai

Az eljárás folyamata

A kormányhivatal törvényességi felügyeleti eljárásában vizsgálja az érintett helyi önkormányzat jogalkotási kötelezettségének teljesítését, a rendeletalkotási eljárásnak és a megalkotott önkormányzati rendeleteknek a jogszerűségét is.³ A kormányhivatal a törvényességi felügyeleti eljárásában az eredménytelen törvényességi felhívást követően két esetben kezdeményezheti a bírósági felülvizsgálatot:

- megalkotott önkormányzati rendelet törvényellenességének vizsgálata,
- meg nem alkotott önkormányzati rendelet esetében a törvényen alapuló jogalkotási kötelezettség elmulasztásának megállapítása és szükség esetén a rendeletalkotás pótlásának elrendelése.

A helyi önkormányzat jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapítására irányuló bírósági normakontroll-eljárás alapvetően egyszakaszos eljárás, de kétszakaszossá is válhat. Az esetek többségében a helyi önkormányzat – a bírósági határozat következtében – törvényi kötelezettségének eleget téve megalkotja az adott önkormányzati rendeletet, és az eljárás lezárul (első szakasz). Azonban, ha a helyi önkormányzat nem tesz eleget a Kúria Önkormányzati Tanácsa által tűzött határidőn belül a vonatkozó jogalkotásnak, sor kerül a jogalkotási kötelezettség pótlására (második szakasz).

³ Mötv. 132. § (3) bekezdés.

A kúriai eljárás indítványhoz kötött, a Kúria Önkormányzati Tanácsa hivatalból nem indít eljárást helyi önkormányzat jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapítására irányuló törvényességi vizsgálatra. A helyi önkormányzatnak a törvényből eredő rendeletalkotási kötelezettségének elmulasztása esetén a kormányhivatal – a törvényességi felhívás eredménytelenné válását követően – a helyi önkormányzat egyidejű tájékoztatása mellett, 30 napon belül⁴ kezdeményezheti a Kúria Önkormányzati Tanácsánál a helyi önkormányzat jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapítását, ha a helyi önkormányzat a törvényen alapuló jogalkotási kötelezettségét elmulasztotta.⁵

A Kúria Önkormányzati Tanácsa eljárására az önkormányzati rendelet jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapítására irányuló bírósági eljárás szabályait és a bírósági döntés jogkövetkezményeit a 2012–2017 közötti időszakban a Bszi. 46–56. §§-ai tartalmazták, illetve 2018. január 1-jétől a Bszi. 46. §-a alapján a Kp. XXV. fejezetének az önkormányzati rendelet jogszabállyal való összhangja bírósági felülvizsgálatára irányuló és a helyi önkormányzati jogalkotási kötelezettsége elmulasztása miatti eljárásra vonatkozó szabályait kell alkalmazni.

A mulasztás megállapítására irányuló kúriai eljárásban hozható bírósági döntések:

- az eljárás megszüntetése,
- az indítvány elutasítása,
- mulasztás megállapítása jogalkotási kötelezettség teljesítési határidő tűzésével.

A bírósági döntés a kormányhivatalra és a helyi önkormányzatra kötelező.

A jogalkotási kötelezettség elmulasztása miatti kúriai eljárások 2012–2020

2012–2020 között 49 olyan ügy volt, amikor a kormányhivatal indítványozta helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapítását.

A kúriai eljárás megszüntetésre 6 esetben⁶ került sor, mivel az érintett önkormányzatok a mulasztás megállapítására irányuló eljárás ideje alatt rendeletalkotási kötelezettségüknek eleget tettek. A helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapítására irányuló kormányhivatali indítványok megalapozottságát tükrözi, hogy az indítványok

⁴ Korm.r. 2. § (6) bekezdés.

⁵ Mötv. 137. § (1) bekezdés.

⁶ Köm.5.005/2016/5., Köm.5.006/2016/5., Köm.5.031/2016/6., Köm.5.032/2016/8., Köm.5.052/2016/5., Köm.5.017/2019/5.

közül csak 3 esetben⁷ került sor elutasításra. A Kúria Önkormányzati Tanácsa a törvényen alapuló jogalkotási kötelezettség elmulasztását 40 esetben⁸ állapította meg, és határidő tűzésével kötelezte az érintett önkormányzatokat rendeletalkotási kötelezettségük teljesítésére.

2017–2018-ban empirikus kutatás keretében⁹ és az azt követő két évben megvizsgáltam azt is, hogy a 40 esetben, amikor a törvényen alapuló jogalkotási kötelezettség elmulasztásának megállapítására került sor, mely tárgykörökben nem tettek eleget az érintett önkormányzatok jogalkotási kötelezettségüknek. Jellemzően költségvetési, településképi, települési hulladékgazdálkodási és szociális tárgykörökben mulasztották el az érintett helyi önkormányzatok a vonatkozó rendeletek megalkotását.

*A helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége pótlása
miatti kúriai eljárások 2012–2020*

A törvényi felhatalmazás által kötelező rendeletalkotás elmulasztása – adott esetben – a közügyek intézésének akadálya lehet az adott településen, a rendelet meg nem alkotása a helyi választópolgárok jogait és kötelezettségeit közvetlenül érintheti. Az Alaptörvény 32. cikk (5) bekezdése alapján ezért a kormányhivatal kezdeményezheti a bíróságnál a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapítását. Ha a helyi önkormányzat a bíróság által kitűzött határidőn belül nem tesz eleget jogalkotási kötelezettségének, a kormányhivatal a határidő leteltét követő 30 napon belül indítványozhatja az önkormányzati rendelet megalkotására való felhatalmazását.¹⁰ Ha a bíróság a kormányhivatal indítványára megállapítja, hogy a helyi önkormányzat a megadott határidőn belül a jogalkotási kötelezettségének nem tett

⁷ Köf.5.009/2012/4., Köf.5.075/2012/4., Köf.5.047/2013/3.

⁸ Köm.5.046/2012/6., Köm.5.053/2012/4., Köm.5.064/2012/3., Köm.5.069/2012/3., Köm.5.084/2012/3., Köm.5.023/2013/6., Köf.5.042/2013/5., Köm.5.060/2013/5., Köm.5.072/2013/3., Köm.5.074/2013/4., Köm.5.004/2014/3., Köm.5.005/2014/3., Köm.5.006/2014/3., Köm.5.007/2014/3., Köm.5.008/2014/3., Köm.5.009/2014/3., Köm.5.010/2014/3., Köm.5.011/2014/3., Köm.5.012/2014/3., Köm.5.013/2014/3., Köm.5.014/2014/3., Köm.5.044/2014/5., Köm.5.050/2014/3., Köm.5.059/2015/4., Köm.5.060/2015/4., Köm.5.001/2016/3., Köm.5.016/2017/4., Köm.5.017/2017/6., Köm.5.019/2017/3., Köm.5.023/2017/6., Köm.5.024/2017/4., Köm.5.011/2018/3., Köm.5.012/2018/3., Köm.5.023/2018/3., Köf.5.030/2018/3., Köm.5.013/2019/3., Köm.5.019/2019/4., Köm.5.006/2020/3., Köm.5.008/2020/3., Köm.5.34/2020/3.

⁹ KÖFOP-2.1.2-VEKOP-15-2016-0000 azonosítószámú, „A jó kormányzást megalapozó közszolgálat-fejlesztés” elnevezésű kiemelt projekt keretében (Nemzeti Közszolgálati Egyetem).

¹⁰ Mötv. 137. § (3) bekezdés.

eleget, határozatában határidő tűzésével elrendeli, hogy a kormányhivatal vezetője (a kormány megbízott) a jogalkotási mulasztás orvoslásához szükséges önkormányzati rendeletet alkossa meg. A jogalkotási kötelezettség pótlására irányuló eljárás az Alaptörvényen nyugszik, az önkormányzati rendeletalkotásra irányuló jogalkotói hatáskör az Alaptörvény rendelkezésein alapszik. Az önkormányzati rendelet megalkotása ebben az esetben nem a vonatkozó törvényi felhatalmazó normán,¹¹ hanem a kúriai felhatalmazó határozaton alapul, az így megalkotott önkormányzati rendeletet a *Magyar Közlöny*ben kell kihirdetni.¹²

Az Alaptörvény, a Bszi. – 2018. január 1-jétől a Kp. – és az Mötv. nem teszi automatikussá a bíróság által tűzött határidő lejártát követően a kormány megbízott általi rendeletalkotást, hanem a törvényi szabályozás egy újabb bírósági eljárást intézményesít, amelyet a kormányhivatalnak a határidő lejártát követő 30 napon belül kell indítványoznia.¹³ Az önkormányzatnak így lehetősége nyílik a törvény szerint kötelezően meghozandó rendeletét a Kúria Önkormányzati Tanácsa által kitűzött határidőn belül, sőt azon túl is, az aktuspótlást elrendelő bírósági határozat meghozataláig megalkotni. Az elrendelést követően a helyi önkormányzat a jogalkotási kötelezettség elmulasztását nem orvosolhatja.¹⁴ E garanciák mellett teszik lehetővé az Alaptörvény és a sarkalatos törvények az önkormányzati autonómiába történő beavatkozást akként, hogy a kormány megbízott az önkormányzat nevében megalkotja a rendeletet.

A kormány megbízott az önkormányzati rendeletet a helyi önkormányzat nevében, az önkormányzati rendeletre irányadó – törvényi és a helyi önkormányzat szervezeti és működési szabályzata (SZMSZ) szerinti – szabályok szerint alkotja meg (aktuspótlás) azzal, hogy a rendeletet a kormány megbízott írja alá, és a *Magyar Közlöny*ben kell kihirdetni.¹⁵ A *Magyar Közlöny*ben kihirdetett önkormányzati rendeletet a kormányhivatal megküldi a helyi önkormányzatnak, és a jegyző gondoskodik a kihirdetett rendeletnek az SZMSZ-ben az önkormányzati rendeletek kihirdetésére meghatározott szabályokkal azonos módon történő közzétételéről.¹⁶

A kormány megbízott által a helyi önkormányzat nevében megalkotott rendelet helyi önkormányzati rendeletnek minősül azzal, hogy annak módosítására és hatályon kívül helyezésére a helyi önkormányzat kizárólag a következő önkormányzati választást követően lesz felhatalmazva, ez idő alatt a módosításra a kormányhivatal vezetője jogosult.¹⁷

¹¹ Mötv. 48. § (1) bekezdés, 42. § 1. pont.

¹² Korm.r. 14. § (3) bekezdés.

¹³ Mötv. 137. § (2) bekezdés.

¹⁴ Bszi. 60. §., illetve Kp. 150. § (2) bekezdés.

¹⁵ Mötv. 138. § (1) bekezdés.

¹⁶ Mötv. 138. § (2) bekezdés.

¹⁷ Mötv. 138. § (3) bekezdés.

A bírósági felhatalmazáson alapuló aktuspótlás jogintézménye az önkormányzati autonómiába történő külső beavatkozás, amely alaptörvényi és megfelelő törvényi garanciákon nyugszik.

A vizsgált 2012–2020 közötti időszakban 8 olyan eset volt, amikor a Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettségének elmulasztását, és elrendelte a jogalkotási kötelezettség teljesítését, de az érintett önkormányzat így sem tett eleget jogalkotási kötelezettségének, és ezért az illetékes kormányhivatal kezdeményezte a törvényen alapuló jogalkotási kötelezettség pótlásának elrendelését. Az aktuspótlásra 5 esetben került sor. A kúriai eljárás alatt 2 esetben az érintett önkormányzat – eleget téve törvényi kötelezettségének – megalkotta rendeletét, illetve 1 esetben az érintett önkormányzat az aktuspótlást megelőzően – eleget téve törvényi kötelezettségének – megalkotta rendeletét, így nem került sor aktuspótlásra.

1. A Köm.5.009/2013/3. számú határozat elrendelte, hogy a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal vezetője Foktő község 2011. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló zárszámadási rendeletét 2013. május 30-ig Foktő Község Önkormányzat Képviselő-testülete nevében alkossa meg. A kormány megbízott a felhatalmazás alapján megalkotta Foktő Község Önkormányzat Képviselő-testületének 6/2013. (VI. 19.) önkormányzati rendeletét az önkormányzat 2011. évi költségvetésének végrehajtásáról, a központi támogatások elszámolásáról és a pénzmaradvány jóváhagyásáról. Az önkormányzati rendelet a *Magyar Közlöny* 2013. évi 100. számában került kihirdetésre.
2. A Köm.5.025/2013/7. számú határozat elrendelte, hogy a Pest Megyei Kormányhivatal vezetője Csömör Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének a Helyi Építési Szabályzatáról szóló 12/2002. (IX. 19.) számú önkormányzati rendeletéhez kapcsolódva a vízgazdálkodási terület lehatárolását Csömör Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete nevében 2014. január 31-ig alkossa meg. A kormány megbízott a felhatalmazás alapján megalkotta Csömör Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének 3/2014. (I. 31.) önkormányzati rendeletét Csömör Nagyközség Helyi Építési Szabályzatáról szóló 12/2002. (IX. 19.) önkormányzati rendelete módosításáról. Az önkormányzati rendelet a *Magyar Közlöny* 2014. évi 13. számában került kihirdetésre.
3. A Köm.5.001/2014/5. számú végzés a Dömös Község Önkormányzata elleni eljárást megszüntette. Az önkormányzat a 2013. december 21. napján kelt beadványában bejelentette, hogy 2013. december 17-én tartott képviselő-testületi ülésén elfogadta a 2011. évi költségvetés végrehajtásáról szóló 22/2013. (XII. 20.) önkormányzati rendeletet. A Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal 2014. január 20-án

kelt beadványában előadta, hogy az indítványát nem tartja fenn, és ezért a Kúria Önkormányzati Tanácsa az eljárást megszüntette.

4. A Köm.5.054/2014/3. számú végzés a Tar Község Önkormányzata elleni eljárásban az eljárást megszüntette. Az aktuspótlásról szóló döntés meghozatalát (az elrendelést) megelőzően a Nógrád Megyei Kormányhivatal arról tájékoztatta a Kúria Önkormányzati Tanácsát, hogy az önkormányzat a 2/2015. (I. 16.) rendeletével megalkotta a közterület filmforgatási célú használatáról szóló rendeletét, ezáltal a törvényen alapuló jogalkotási feladat elmulasztása már nem áll fenn. Erre tekintettel a kormányhivatal az indítványt visszavonta, és ezért a Kúria Önkormányzati Tanácsa az eljárást megszüntette.
5. A Köm.5.038/2017/5. számú határozat elrendelte, hogy a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal vezetője Érpatak község 2015. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló zárszámadási rendeletét 2018. május 30-ig Érpatak Község Önkormányzat Képviselő-testülete nevében alkossa meg. A kormány megbízott a felhatalmazás alapján megalkotta Érpatak Község Önkormányzat Képviselő-testületének 7/2018. (V. 9.) önkormányzati rendeletét Érpatak község 2015. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló zárszámadásáról. Az önkormányzati rendelet a *Magyar Közlöny* 2018. évi 63. számában került kihirdetésre.
6. A Köm.5.003/2018/5. számú határozata elrendelte, hogy a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal vezetője Érpatak Község 2016. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló zárszámadási rendeletét 2018. május 30-ig Érpatak Község Önkormányzat Képviselő-testülete nevében alkossa meg. A kormány megbízott a felhatalmazás alapján megalkotta Érpatak Község Önkormányzat Képviselő-testületének 8/2018. (V. 9.) önkormányzati rendeletét Érpatak község 2016. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló zárszámadásáról. Az önkormányzati rendeletet a *Magyar Közlöny* 2018. évi 63. számában hirdették ki.
7. A Köf.5.042/2018/3. számú határozat elrendelte, hogy a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal vezetője Terem község 2017. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló zárszámadási rendeletét 2019. május 30-ig Terem Község Önkormányzat Képviselő-testülete nevében alkossa meg. A kormány megbízott a felhatalmazás alapján Terem Község Önkormányzata Képviselő-testülete nevében és helyett megalkotta Terem Község Önkormányzat Képviselő-testületének 4/2019. (V. 23.) önkormányzati rendeletét Terem község 2017. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló zárszámadásáról. Az önkormányzati rendelet a *Magyar Közlöny* 2019. évi 88. számában került kihirdetésre.
8. A Köf.5.032/2019/2. számú határozat elrendelte, hogy a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal vezetője Tiszaeszlár község településképi

rendeletét 2019. november 30-ig Tiszaeszlár Község Önkormányzat Képviselő-testülete nevében alkossa meg. A kormány megbízott általi önkormányzati rendeletalkotást megelőzően azonban Tiszaeszlár Község Önkormányzat Képviselő-testülete megalkotta a 9/2019. (X. 29.) önkormányzati rendeletét Tiszaeszlár község településképezének védelméről. Így nem került sor a kormány megbízott általi aktuspótlásra.

Összegzés

A fentiekben kifejtettek alapján felmerülő kérdés, indokolt volt-e az aktuspótlás jogintézményének bevezetése. 2012. január 1-je előtt az Alkotmánybíróságnak nem volt aktuspótlás elrendelésére hatásköre az önkormányzati rendeletalkotás elmulasztása esetén, csak a törvénysértést (mulasztást) állapíthatta meg, és határidő tűzésével kötelezte az érintett önkormányzatot rendeletalkotási kötelezettségének teljesítésére. Amennyiben az érintett önkormányzat az alkotmánybírósági határozat ellenére sem tett eleget rendeletalkotási kötelezettségének, akkor a törvénysértő helyzet változatlanul fennmaradt, mivel az önkormányzat helyett más szerv nem alkototta meg a hiányzó önkormányzati rendeletet. Az aktuspótlás jogintézményének bevezetése az önkormányzati jogalkotás törvényességének biztosítása érdekében pozitív változást eredményezett a törvényen alapuló önkormányzati rendeletalkotási kötelezettségek elmulasztása esetén a hiányzó helyi jogalkotás pótlására. Ezt mutatja az is, hogy a 40 esetből, amikor a Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítva az önkormányzati jogalkotási kötelezettség nem teljesítését, és határidő tűzésével elrendelte a jogalkotási kötelezettség teljesítését, az illetékes kormányhivatalnak csak 8 esetben kellett kezdeményeznie, hogy a bíróság rendelje el: a kormányhivatal vezetője az önkormányzat nevében alkossa meg az önkormányzati rendeletet. És ekkor is csak 4 önkormányzat (Foktő, Csömör, Érpatak, Terem) esetében 5 alkalommal került sor az aktuspótlásra, mivel a Kúria Önkormányzati Tanácsának eljárása alatt 3 érintett önkormányzat (Dömös, Tar, Tiszaeszlár) – eleget téve törvényi kötelezettségének – megalkotta rendeletét. Ebből az a következtetés vonható le, hogy a helyi önkormányzatok inkább eleget tesznek a jogalkotási kötelezettségüknek, mint hogy az adott önkormányzati rendeletet az önkormányzat nevében és helyett a kormány megbízott alkossa meg.

A jelen tanulmányban vizsgált időszakban, a 2012–2020. években előforduló viszonylag kisszámú aktuspótlás ellenére is megállapítható, hogy a helyi önkormányzatok törvényes működésének helyreállítása, a jogbiztonság mint alkotmányos érték megőrzése érdekében indokolt volt az új jogintézmény bevezetése.